

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNTA, pöytäkirja

13.11.2012

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 3/2012

Aika: 1.11.2012, kello 9:30–11:45

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Hallituskatu 3, Helsinki

Läsnä: Puh.joht. Matti Heikurainen maa- ja metsätalousministeriö

Jäsenet Harri Häkkinen Puu- ja erityisalojen liitto ry

Jari Lindblad Metsäntutkimuslaitos

Ville Manner Koneyrittäjien liitto ry

Kari Palojärvi Metsäalan Kuljetusryttäjät ry

Timo Saarentaus Metsä Group

Jouni Väkevä Metsäteollisuus ry

Asiantuntijat Marko Jaakkola Koskitukki Oy

Maija Kaukonen maa- ja metsätalousministeriö

Timo Leskinen Metsänomistajien liitto Järvi-Suomi ry

Sami Markkanen Kotkan Energia Oy

Timo Melkas Metsäteho Oy

Hannu Tolonen Metsähallitus

Sihteeri Tapio Wall Metsäntutkimuslaitos

Poissa: Anssi Kainulainen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Johnny Sved Metsätalouden kehittämiskeskus TAPIO

1. Kokouksen avaus

Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan puheenjohtaja Matti Heikurainen avasi kokouksen klo 9:30.

2. Neuvottelukunnan uuden toimikauden avaus

Puheenjohtaja totesi, että neuvottelukunnan toimikausi on jäämässä laissa määrättyä kolmivuotiskautta lyhyemmäksi ensi vuonna voimaantulevan uuden puutavaran mittauslain myötä. Neuvottelukunnan tehtävänä on antaa laissa tarkoitettuja lausuntoja ja esityksiä sekä tehdä ehdotuksia puutavaranmittauslain kehittämiseksi. Neuvottelukunnan tärkein lähiajan tehtävä on uuden puutavaran mittauslain käynnistämisen ja täytäntöönpanon tukeminen. Päätöksissään ja kannanotoissaan neuvottelukunnan on hyvä pyrkiä yksimielisyyteen, vaikka tätä vaatimusta ei ole lakiin kirjattukaan.

Uusi neuvottelukunnan varapuheenjohtaja on Johnny Sved ja kutsuttuna sihteerinä aloittaa Tapio Wall.

Puheenjohtaja oli kutsunut kokoukseen tulevaa lakia silmällä pitäen asiantuntijoiksi Metsähallituksen, Suomen Sahat ry:n ja Energiateollisuus ry:n edustajat. Lisäksi puheenjohtajan kutsumina asiantuntijoina kokoukseen osallistuivat maa- ja metsätalousministeriön lakiasiantuntija Maija Kaukonen sekä Metsäteho Oy:n mittausasioiden asiantuntija Timo Melkas. Neuvottelukunta päätti pyytää edellä mainittujen tahojen edustajat asiantuntijoiksi myös seuraaviin neuvottelukunnan kokouksiin.

Lisäksi puheenjohtaja oli kutsunut kokoukseen Timo Leskinen Metsänomistajien liitosta, koska varsinainen MTK:n edustaja ja hänen varajäsenensä olivat estyneitä.

Keskustelun jälkeen päätettiin, että jatkossa neuvottelukunnan kokouksiin kutsutaan asiantuntijaksi myös Yksityismetsätalouden Työnantajat ry:n edustaja. Kokouksiin voidaan kutsua myös muita asiantuntijoita käsiteltävän asian mukaan.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkistaminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin ilman muutoksia. Hyväksytty pöytäkirja laitetaan liitteineen Metlan Metinfo-tietopalvelujen sivuille (<http://www.metla.fi/metinfo/tietopaketit/mittaus/index.htm>).

4. Puutavaranmittauslain uudistamisen nykytilanne

Puheenjohtaja kertoi uuden puutavaranmittauslain luonnokseen tulleista lausunnoista. Lausuntoja saatiin kaikkiaan 30 kappaletta. Eniten muutoksia aiheuttivat oikeusministeriön, valtiovarainministeriön ja MIKESin kommentit.

Oikeusministeriö esitti, että noudatetaan mahdollisimman pitkälle yleislakeja (hallintolaki, hallintolainkäyttölaki), jolloin erityislaila säädetään vain yleislakia täydentävistä tai yleislaista poikkeavista asioista. Valtiovarainministeriö esitti, että laissa säädettävät maksut tulee perustaa maksuperustelakiin.

Mikes esitti mittaustulosten jäljitettävyyden vahvistamista.

MMM on jatkovalmistelussa säilyttänyt lakityöryhmässä hyväksytyt linjaukset, mutta ottanut huomioon edellä mainittujen esitysten lisäksi myös teknisiä parannusehdotuksia. MMM:n kantana on pitää maksut kohtuullisina lakityöryhmän esittämällä tavalla, vaikka maksut uudessa versiossa perustuvat maksuperustelakiin.

Ministeriön ehdotus hyödyntää maksuperustelain (150/1092) 6§ 3 momentti säätämään mahdollisuuden hinnan alentamiseen omakustannusarvoa alemmaksi oikeudenhoitoon vedoten. Maija Kaukonen kertoi, että ministeriö on toimittanut lakiehdotuksen käännettäväksi ja laintarkastukseen.

Nämä ottavat oman aikansa, mutta hallituksen esitys on edelleenkin mahdollista saada eduskuntaan vuoden loppuun mennessä. Eduskunta ehtii aloitta lain käsittelyn eduskunnan työkauden alkaessa helmikuun alussa. Uuden mittauslain voimaantulo 1.7.2013 alkaen edellyttää, että eduskunnan käsittely etenee sujuvasti. Laki ja asetukset on tarkoitus saattaa voimaan yhtä aikaa. Jos lain voimaantulo siirtyy, tulisi se ottaa huomioon siirtymäsäännöksissä.

5. Osanippuun perustuva mittalaitteen seuranta ja kalibrointi

Timo Saarentaus esitteli metsäteollisuuden esityksen osanippujen käyttämisestä perusmittauksen kontrollissa.

Esitys perustuu Stora Enso Oyj:n tehtailta Oulussa ja Varkaudessa kerättyyn aineistoon, jossa testiaineisto oli kerätty rinnan normaalin Modus 2000 -mittalaitteen omavalvonnan yhteydessä. Esitys koski tehtailta tapahtuvaa pinomittausta, kehyskuvamenetelmää ja laserskannaukseen perustuvan puutavaran kehyskuvamittauksen tarkastusmenettelyä. Menettelyn tarkempi kuvaus oli toimitettu etukäteen jäsenille, varajäsenille ja kokoukseen kutsutuille asiantuntijoille.

Esitys: Osanippuun perustuva perusmittauksen kontrolli otetaan käytäntöön seuraavilla vaihtoehdoilla:

a) Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan kannanotto

b) Asetusmuutos AVM-100 ja Modus 2000 mittalaitteita koskevissa asetuksissa

c) Osapuolten välinen koekäyttösopimus

Neuvottelukunnassa käytiin esityksestä vilkas keskustelu. Maija Kaukosen mukaan neuvottelukunta ei voi kannanotollaan ohittaa asetuksia (kohta a). Samoin uusia asetuksia ei ministeriö lähde enää tekemään (kohta b). Keskustelussa vaihtoehto c nähtiin järkevimmäksi toteuttaa. Keskustelussa esille tuli mm. seuraavia asioita: otantaan osuneen nipun harkinnanvarainen poisto poikkeustapauksissa, tarkastusmitattavien pölkkyjen määrän oleellinen väheneminen, tiheämmän otannan hyöty, seurattavien mittalaitteiden lisääntyminen ja esitetyn menetelmän merkittävä periaatteellinen ero aikaisempaan verrattuna. Todettiin, että vaikka kyseessä ei ole kokonaan uusi menetelmä, on esitetty muutos otannan muodostamisessa niin merkittävä, että se täyttäneen laissa koekäyttöön tarkoitettun uuden menetelmän piirteet.

Neuvottelukunnan päätös:

Neuvottelukunta suosittelee koekäyttösopimuksen valmistelun aloittamista edellyttäen, että kaikki neuvottelukunnassa edustettuna olevat osapuolet ilmaisevat asiaan myönteisen kantansa.

Koekäyttösopimuksen valmistelun aloittamiseksi kaikki osapuolet ilmoittavat kantansa mahdollisimman pikaisesti, kuitenkin 30.11.2012 mennessä Timo Saarentaukselle (kopio puheenjohtajalle ja sihteerille).

Koekäyttömenettelyssä ovat neuvottelukunnassa edustettuina olevista tahoista sopija- ja allekirjoittajaosapuolina MTK, Puu- ja erityisalojen liitto, Metsäteollisuus ry, Koneyrittäjien liitto ry ja Metsäalan Kuljetusyrittäjät ry. Jos kaikilta osapuolilta tulee myöntävä vastaus, aloittavat osapuolet koekäyttösopimuksen valmistelut mahdollisimman nopeasti.

6. Muut asiat

Puheenjohtaja käynnisti keskustelun tuleva uuden mittauslain tiedottamisesta. Ehdotuksen mukaan neuvottelukunta työstäisi yhtenäisen peruspaketin uuden mittauslain sisällöstä ja mittaustoimintaan aiheuttamista muutoksista. Kukin osapuoli voisi yhteisen peruspaketin lisäksi laatia sidostahoaan varten oman täydentävän tietopaketin. Neuvottelukunnan laatima tietopaketti olisi neuvottelukunnan yhteisesti tekemä ja palvelisi kaikkia osapuolia tasapuolisesti.

Sovittiin, että Timo Melkas, Timo Saarentaus ja Jari Lindblad työstävät seuraavaan neuvottelukunnan kokoukseen tietopaketin runkoa. Ryhmän ehdotus tietopaketin rakenteeksi ja otsikoiksi käsiteltäisiin seuraavassa kokouksessa. Puheenjohtaja selvittää ministeriön mahdollisuudet järjestää esimerkiksi Metsätehossa tehtävälle työlle ministeriön rahoitusta.

Vuosittain järjestettävä Suomen Kubiikki puutavaranmittauksen kutsuseminaari järjestetään 7.-8.2.2013. Seminaarin tarkempi ohjelma ja paikka lähetetään myöhemmin seminaarikutsussa.

7. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 13.2.2013, alkaen klo 10:00. Tarkempi paikka ilmoitetaan myöhemmin.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:45.

Pöytäkirja vakuudeksi,
Matti Heikurainen Tapio Wall
puheenjohtaja sihteeri

Liitteet: Esitys osanippuun perustuvasta mittalaitteen seurannasta ja kalibroinnista

Jakelu: Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet

Puutavaranmittauksen neuvottelukunnan asiantuntijajäsenet

Yksityismetsätalouden Työnantajat ry

Tuomo Valkeapää, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNTA, pöytäkirja

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 2/2012

Aika: 14.06.2012 kello 9.00–10.45

Paikka: Metsäteho, Snellmaninkatu 13, Helsinki

Läsnä:

pj Matti Heikurainen maa- ja metsätalousministeriö

jäsenet Harri Häkkinen Puu- ja erityisalojen liitto ry

Anssi, Kainulainen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Jari Lindblad Metsäntutkimuslaitos

Ville Manner Koneyrittäjien liitto ry

vpj. Risto Ranta Kehittämiskeskus Tapio

Timo Saarentaus Metsäliitto Osuuskunta

Jouni Väkevä Metsäteollisuus ry (kohdat 7–8)

sihteeri Lauri Hjelm Metsäntutkimuslaitos

asiantuntijat Maija Kaukonen maa- ja metsätalousministeriö (kohdat 3–8)

Timo Melkas Metsäteho Oy

Poissa: Kari Palojärvi Metsäalan Kuljetusryttiläiset ry

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Matti Heikurainen avasi kokouksen.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 1/2012 pöytäkirja.

3. Otantamittausohjeen tulkinta

Jari Lindblad esitteli neuvottelukunnalle etukäteen toimitetun Jari Lindbladin ja Timo Saarentauksen valmisteleman esityksen otantamittausohjeen tulkinnasta MMM:n määräyksen (dnro 918/66/97) liitettä 2 koskien. Mainitun liitteen kohdassa 1 (Yleistä) olevaa otantamittauksen kohteena olevan mittauserän määritelmää on katsottu voitavan tulkita eri tavoin. Esityksessä ehdotettiin, että neuvottelukunta selkeyttäisi otantamittauksen kohteena olevan mittauserän määrittelyä vaihtoehtoisesti kahdella eri tavalla: a) edellä mainittua määräystä muutettaisiin (esityksessä vaihtoehto 1) tai b) puutavaranmittauksen neuvottelukunta tekisi asiaa koskevan kannanoton (esityksessä vaihtoehto 2).

Keskustelun jälkeen todettiin, ettei neuvottelukunta ole asiassa yksimielinen. Neuvottelukunta päätti, että se ei ota kantaa asiaan.

Todettiin lisäksi, että mahdollinen tulkintaerimielisyys otantamittauksen kohteena olevan mittauserän lainmukaisesta soveltamisesta ratkaistaisiin normaalissa puutavaranmittauslain mukaisessa järjestyksessä virallisen mittaaajan päätöksellä, tai tehdasmittaaajan ollessa tyytymätön ratkaisuun, mittauslautakunnan päätöksellä.

Timo Saarentaus pyysi kirjaamaan pöytäkirjaan eriävänä mielipiteenään, että hänen mielestään neuvottelukunnan tulisi ottaa kantaa tällaisiin ja tähän asiaan sekä että hänen mielestään esityksestä tulisi valita liitteessä esitetty vaihtoehto nro 2, joka olisi helpompi toteuttaa.

5. Metlan lausunto tyvifunktiosta

Jari Lindblad esitteli Metlan lausunnon ”Hakkuukonemittauksessa käytettävien tyviprofiilifunktioiden muutostarpeen määrittäminen”. Lausunnon perusteena olevien tutkimusten perusteella ei voitu todeta, että tukkimittarilla ja tyviprofiilifunktiolla määritetyissä tyviosan tilavuuksissa olisi systemaattinen virhe. Tätä mahdollisuutta ei toisaalta myöskään pystytty sulkemaan pois.

Neuvottelukunta pyysi Metlaa jatkamaan tehdyssä selvityksessä todettujen mahdollisten virhe- ja erolähteiden selvittämistä. Metlaa pyydettiin tekemään lausunnossa mainituista tarvittavista lisätarkasteluista suunnitelman vuoden kuluessa.

6. Puutavaranmittauslain muutosvalmistelu

Todettiin, että valmistelu jatkuu lakiryhmässä laki- ja asetusluonnoksen osalta vielä 14. ja 15.6. ja lopullinen esitys allekirjoitetaan 7.8.2012. Syksyllä lakiesitys lähtee lausuntokierrokselle ja sen jälkeen vuoden loppuun mennessä eduskuntakäsittelyyn. Asetusluonnos pitää olla valmiina ennen kuin lakiesitys lähtee eduskuntakäsittelyyn. Laki on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2013 aikana.

7. Muut asiat

Todettiin, että MMM on nimittänyt uuden puutavaranmittauksen neuvottelukunnan heinäkuun alusta alkavalle kolmivuotiskaudelle. Varsinaisista jäsenistä ainoastaan Tapion edustajana toiminut Risto Ranta on vaihtunut, ja hänen tilalleen on valittu Johnny Sved, joka toimii myös neuvottelukunnan varapuheenjohtajana.

Puheenjohtaja kiitti viimeksi neuvottelukunnan varapuheenjohtajana toiminutta Risto Rantaa hänen jäädessä pois neuvottelukunnan työskentelystä yli 20 vuoden osallistumisen jälkeen. Keskusteltiin kokouksiin kutsuttavista asiantuntijoista. Pidettiin hyvänä laajentaa kutsuttavien asiantuntijoiden määrää muun muassa käynnissä olevan lain soveltamisalan laajennuksen vuoksi. Todettiin, että energiateollisuuden ja itsenäisten sahojen edustajat ovat ensisijaisia kutsuttavia tahoja.

Jari Lindblad esitteli Metlan raportin ”Puutavaran tehdasmittauksen valvonta ja virallinen mittaus vuonna 2011”. Raportin mukaan:

- Tarkastelujaksolla ei ollut viralliseen mittaukseen johtaneita mittauseriä.
- Muutamissa tapauksissa virallisen mittauksen edellytyksiä ei ollut päivämäärärajojen umpeuduttua.
- Tehdasmittauspaikoilla tehtiin 106 valvontamittausta, kun tehdasmittauspaikkoja oli yhteensä 122 kappaletta.

- Energiapuun mittaus sopimuksen mukaiseen sovitteluun liittyen viralliset mittaajat antoivat kaksi asiantuntijalausuntoa.

- Mittauslautakunnalla ei ollut tehtäviä vuonna 2011.

Todettiin, että puutavaranmittauksen viranomaistehtävien raportti liitetään Metlan puutavaranmittauksen nettisivuille.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen n. kello 10.45.

Matti Heikurainen Lauri Hjelm

puheenjohtaja sihteeri

Liitteenä: Jari Lindbladin ja Timo Saarentauksen esitys otantamittausohjeen tulkinnasta

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNTA, pöytäkirja

PUUTAVARANMITTAUKSEN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS 1/2012

Aika: 29.02.2012 kello 13.00–15.15

Paikka: Helsinki, Panimokatu 1, MMM:n kokoustila Savotta

Läsnä:

pj. Matti Heikurainen maa- ja metsätalousministeriö

jäsenet Anssi Kainulainen Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Jari Lindblad Metsäntutkimuslaitos

Kari Palojärvi Metsäalan Kuljetusryttäjät ry

Ville Manner Koneyrittäjien liitto ry

vpj. Risto Ranta Kehittämiskeskus Tapio

Timo Saarentaus Metsäliitto Osuuskunta

Jouni Väkevä Metsäteollisuus ry (kohdat 3 – 6)

sihteeri Lauri Hjelm Metsäntutkimuslaitos

asiantuntijat Maija Kaukonen maa- ja metsätalousministeriö (kohdat 1- 4)

Timo Melkas Metsäteho Oy

Poissa: Harri Häkkinen Puu- ja erityisalojen liitto ry

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Matti Heikurainen avasi kokouksen.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen 4/2011 pöytäkirja.

3. Tyvifunktio tutkimus

Jari Lindblad esitteli tyvifunktio tutkimusta, toteutusta, aikataulua ja alustavia tuloksia. Tutkimuksessa mitattiin kahden kuusileimikon ja kolmen mäntyleimikon tyvitukkeja. Tukit merkittiin maastossa, motorikorjuun jälkeen tukit kuljetettiin sahalle, jossa ne mitattiin mittasaksilla ja sahan tukkimittarilla. Koeleimikoiden mitatuissa tyvitukeissa (n 550 kpl) tyvifunktio antoi noin 1%:n suuremman tilavuuden kuin tukkimittari. Laajassa tukkimittariaineistossa ero oli selvästi suurempi. Selvää syy-yhteyttä ei mittaeroihin löytynyt. Asiasta käytiin vilkas keskustelu. Metla tekee vielä laskelmien tarkistukset ja keskustelee mm. tukkimittarin laitevalmistajan kanssa.

Päätettiin pyytää Metlalta asiantuntijalausuntoa mahdollisine toimenpide-ehdotuksineen.

4. Uuden neuvottelukunnan asettaminen

Maija Kaukonen kertoi, että pyytää asianosaisilta tahoilta esityksiä uuden neuvottelukunnan jäseniksi 27.4.2011 mennessä. Maa- ja metsätalousministeriö nimeää uuden puutavaranmittauksen neuvottelukunnan kolmivuotiskaudelle 1.7.2012 lukien.

5. Puutavaranmittauslain tulkitseminen

Timo Saarentaus esitteli neuvottelukuntaan tuomansa esitykset Puutavaranmittauslain tulkinnoiksi liukuvan kuutiopainon määrittämisessä ja otannan mittauksessa.

Päätettiin, että esitys ei anna aiheutta muuttoa v. 2008 tehtyä kannanottoa puutavaranmittauslain soveltamisesta. Esitys ei myöskään anna aiheutta ryhtyä toimenpiteisiin nykyisten säädösten muuttamiseksi.

6. Puutavaranmittauslain muutosvalmistelu

Puheenjohtaja Matti Heikurainen kertoi lyhyesti valmistelun tilanteesta ja käytiin läpi 3.4 2012 pidettävän kuulemisseminaarin ohjelmaa ja menettelytapoja sekä kutsulistaa.

Kuulemistilaisuuden kokoonkutsujina ovat sekä MMM että neuvottelukunta.

7. Muut asiat

Seuraava kokous pidetään neuvottelukunnan kesäretken yhteydessä 14.–15.6.

Kesäretki toteutettaneen UPM:n isännöimänä.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen n. kello 15.15.

Matti Heikurainen Lauri Hjelm
puheenjohtaja sihteeri